

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

JMÉNO A PŘÍJMENÍ NEZLETILÉHO DÍTĚTE

© Zdeňka Králíčková, listopad 2020

PRAMENY

■ ÚMLUVA O PRÁVECH DÍTĚTE č. 104/1991 Sb.

čl. 7 a 8

právo na registraci

právo na jméno

právo na st. příslušnost

*právo na respektování totožnosti a
rodinných svazků*

čl. 12

participační práva

■ OBČANSKÝ ZÁKONÍK z. č. 89/2012 Sb.

■ ZÁKON O MATRIKÁCH, JMÉNU A PŘÍJMENÍ z. č. 301/2000 Sb.

■ ZÁKON O ZVLÁŠTNÍCH ŘÍZENÍCH SOUDNÍCH z. č. 292/2013 Sb.

LITERATURA

- *Hrušáková, M., Králíčková, Z., Westphalová, L. a kol.:* Rodinné právo. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2017.
- *Hrušáková, M., Králíčková, Z., Westphalová, L. a kol.:* Občanský zákoník II. Rodinné právo. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2014.
- *Knappová, M.:* Jak se bude Vaše dítě jmenovat? Praha: Academia, 1996.
- *Knappová, M.:* Naše a cizí příjmení v současné češtině. Liberec: TAX AZ KORT, 2002.
- *Henych, V.:* Zákon o matrikách, jménu a příjmení. Plzeň: A. Čeněk, 2015.

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

POJEM, ÚČEL, URČENÍ, ZMĚNA

JMÉNO DÍTĚTE

URČENÍ JMÉNA DÍTĚTE

- STATUSOVÁ PRÁVA RODIČŮ
- ROZHODUJÍ RODIČE DÍTĚTE PO DOHODĚ
- VEŘEJNOPRÁVNÍ PŘEDPIS: VAZBA NA RODIČOVSKOU ODPOVĚDNOST (např. § 18/1, § 62/3 ZM)
x koncepce OZ, viz § 1/1 *in fine* OZ
- ve smyslu § 860/2 a § 861 ve spojení s § 877/2 OZ jde o podstatnou věc dítěte
 - ☛ NENÍ-LI DOHODY NEBO RODIČE JMÉNO NEURČÍ, RESP. JDE-LI O JMÉNO „NEZAPSATELNÉ“, JDE-LI O NALEZENCE, O DÍTĚ Z tzv. BABY-BOXU, Z UTAJENÉHO PORODU, JMÉNO URČÍ DÍTĚTI SOUD

NEJČASTĚJŠÍ JMÉNA dříve

DÍVČÍ

NEJČASTĚJŠÍ JMÉNA dříve

CHLAPECKÁ

ČESKÝ
STATISTICKÝ
ÚŘAD

1. ELIŠKA
2. ANNA
3. ADÉLA
4. TEREZA
5. SOFIE

- 6 VIKTORIE
- 7-8 EMA
- 7-8 KAROLÍNA
- 9 NATÁLIE
- 10 AMÁLIE
- 11 JULIE
- 12 KRISTÝNA
- 13 BARBORA
- 14 NELA
- 15 LAURA
- 16 KLÁRA
- 17 EMMA
- 18 ANEŽKA
- 19 ROZÁLIE
- 20 SÁRA

TOP 20 dětských jmen

Data za leden 2019

1. JAKUB
2. JAN
3. TOMÁŠ
4. MATYÁŠ
5. ADAM

- 6 FILIP
- 7 VOJTĚCH
- 8 LUKÁŠ
- 9 MARTIN
- 10 MATĚJ
- 11 ONDŘEJ
- 12 DANIEL
- 13-14 DAVID
- 13-14 DOMINIK
- 15 ANTONÍN
- 16 MICHAL
- 17-18 PETR
- 17-18 ŠTĚPÁN
- 19 TOBIÁŠ
- 20 MAREK

NEOBVYKLÁ A CIZOKRAJNÁ JMÉNA

■ DÍVČÍ

Mnoho rodičů se zjevně snaží vybrat dítěti pokud možno zajímavé a netuctové jméno. Opět jsou oživena staročeská jména (**Anežka, Amálie** nebo **Dorota**), ale velmi jsou rozšířena i jména moderní, jako **Adriana, Vanesa** nebo třeba **Liliana**.

Mnoho rodičů dává také jména cizí nebo cizokrajná, např. **Emilly, Francesca, Madison** nebo **Thelma**.

Opravdovými zajímavostmi jsou dívčí jména **Sofia Loren, Malorca** nebo česká **Kornélie, a také Biserka**.

■ CHLAPECKÁ

U chlapců dosahují poměrně velké oblíbenosti dříve nepoužívaná jména jako **Maxmilián, Sebastian** nebo **Jonáš**.

Mezi cizokrajnými jmény najdeme **Manuela, Attilu** nebo **Briana**, kterým však zdárně konkurují dříve i u nás obvyklá chlapecká jména **Teodor, Čestmír, Vendelín** či **Florián**.

Ze zajímavých výjimek jmenujme např. jména **Ezechiel, Ostin** a **Barnabáš, Narcis, Winnetou**.

„Rodiče dali svým potomkům několik zajímavých a neobvyklých jmen. Z dívčích bych uvedl Hátu, Lorelaj, Sisi nebo Madonnu Miu. U chlapců zaujme Heliodor, Atrey, Lionel a Loki,“ viz <https://www.czso.cz/csu/czso/eliska-a-jakub-opet-dominuji> (13. 11. 2019)

Análie nebo Melanomia? Rodiče se předhánějí ve vymýšlení neobvyklých jmen

https://ona.idnes.cz/tiskni.aspx?r=deti&c=A171114_133812_deti_haa (15.11.2017)

Nejoblíbenější jména roku 2019 ve světě

Chlapecká	Dívčí
Roman	Ava
Oliver	Willow
Soren	Violet
Louis	Ruby
Leonardo	Rose
Kinsley	Riley
Josiah	Nova
Greyson	Iris
Easton	Esme
Charlie	Eloise
Carson	Eliana
Bodhi	Elena
Axel	Charlotte
Aryan	Camila
Archer	Adeline

VEŘEJNOPRÁVNÍ PRAVIDLA (A LIMITY) PRO URČENÍ JMÉNA DÍTĚTE (zákon č. 301/2000 Sb.)

- LHŮTA pro určení JMÉNA: jeden měsíc od narození (§ 18/4a ZM)
- NENÍ-LI JMÉNO URČENO, MATRIKA OZNÁMÍ VĚC SOUDU
- JMÉNO je základní identifikační znak člověka
- jedno nebo dvě (nikoli stejná), v případě cizinců i více (§ 18/2, § 62 ZM)
- ZE ZÁKONA NELZE (srov. §§ 18, 62 a 63 ZM):
dívce chlapecké a naopak, jméno zkomolené, zdrobnělé nebo domácké, jméno žijícího sourozence týchž rodičů
- V POCHYBNOSTECH ➔ znalec (§ 62/1 *in fine* ZM)

ZMĚNA JMÉNA DÍTĚTE

- ROZHODUJÍ RODIČE DÍTĚTE PO DOHODĚ
- jde o podstatnou věc dítěte
- VAZBA NA RODIČOVSKOU ODPOVĚDNOST dle ZM („zákonní zástupci“)

- ROZHODUJÍ OSVOJITELÉ PO DOHODĚ
- ve smyslu § 64 ZM mohou zvolit nové, resp. přidat druhé (do 6 měsíců)

- **DÍTĚ MÁ PRÁVO SE VYJÁDŘIT KE VŠEM VĚCEM, KTERÉ SE HO TÝKAJÍ - ÚMLUVA O PRÁVECH DÍTĚTE** - bez ohledu na věk, také viz § 867/2 OZ
- DÍTĚ STARŠÍ 15 LET MUSÍ SOUHLASIT (srov. § 62/3, 76/1g ZM)
 - *veřejnoprávní limity - viz výše*

- NENÍ-LI SHODY, ROZHODNE SOUD (srov. § 860/2 OZ, § 76/2 ZM)

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

POJEM, ÚČEL, URČENÍ, ZMĚNA PŘÍJMENÍ DÍTĚTE

URČENÍ PŘÍJMENÍ DÍTĚTE

1. DÍTĚ NAROZENÉ DO MANŽELSTVÍ: o příjmení je rozhodnuto před uzavřením manželství

- příjmení matky
- příjmení otce
- nelze příjmení obou (zdvojené)
 - *lze bez koncovky „-ová“, jde-li o cizince nebo vazbu na cizinu § 69/3 ZM*

2. DÍTĚ NAROZENÉ NEPROVDANÉ ŽENĚ

a) OTEC URČEN

- o příjmení rozhodli/-nou rodiče na základě dohody
 - příjmení matky
 - příjmení otce
 - nelze příjmení obou (zdvojené)

b) OTEC NEURČEN

- dítě má příjmení matky

ZMĚNA PŘÍJMENÍ DÍTĚTE

- DLE OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU
ex lege, v případě:
 - osvojení nezl. viz § 835/2 OZ
připojením (rozhodne soud)
 - popření otcovství
 - sňatku matky dítěte s otcem
dítěte (není výslovně, ale výklad
dle § 860/1 OZ)
- DLE OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU
na základě prohlášení, v případě:
 - sňatku matky dítěte
dle § 862/2 OZ
 - nejde o změnu statusu (o určení
otcovství)
 - vyjádření dítěte/souhlas dítěte
§ 863 OZ: 15 let;
 - nelze, je-li dítě zletilé
- DLE OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU
 - osvojení zletilého viz § 851/2 OZ
připojením
- DLE ZÁKONA O MATRIKÁCH, JMÉNU A
PŘÍJMENÍ, ve správním řízení na
návrh, např. v případě
 - rozvodu a nového sňatku matky
dítěte, event. narození dalších
dětí do manželství • **snaha
matky** po formální
„sounáležitosti“ dítěte s novou
rodinou (§ 72/4 ZM - potřeby a
zájem dítěte)
 - nutný **souhlas otce**, resp.
nahrazení jeho ne/souhlasu
soudem (§ 860/2, 76/2 ZM)
 - výjimečné
 - není právní nárok
 - nejde o změnu statusu
 - nutný **názor/souhlas dítěte** (§
76/1g ZM, § 867/2 OZ - souhlas
dítěte staršího 15 let; § 863 OZ)